

Når blir læreryrket interessant?

Kampanjer til møter med yrket

Sigve Høgheim, Høgskulen på Vestlandet, 27.05.2026

Bakgrunn

- Fallende søkertall til læreryrket - internasjonalt
- Store ressurser brukes på å øke interessen (videoer, kampanjer, informasjon)
- *Virker egentlig noe av dette?*
- *Hva betyr det egentlig at interessen endrer seg?*

Interesse

- Interesse forstås ofte som noe en person *har* (mer eller mindre)
- Et problematisk utgangspunkt
- I denne studien: **Interesse er en relasjon**
 - Ikke: S er interessert i p
 - Men: p interesserer S
- Interesse handler om hvordan noe framstår for en person
- Vi endrer ikke interesse – vi endrer hva som interesserer

Holdningskampanjer – og en annen tilnærming

- Grunntanke:
- Vi påvirker interesse gjennom budskap

- Typisk gjennom:
 - Informasjon
 - Fortellinger
 - (ofte i kombinasjon)

- Nye tilnærminger: Simuleringer og digitale erfaringer

- Forskning viser: positive effekter – hver for seg (i andre land)

Denne studien

- Tester tre måter å gjøre læreryrket interessant på:
 1. Simuleringer (interaktiv film)
 2. Fortellinger (emosjonell)
 3. Informasjon (yrket og utdanningen)
- → Tre betingelser i et randomisert eksperiment
- Utvalg: 145 elever i videregående skole

Interesse som pre- og posttest

- Vanlig: interesse 'måles' som mengde
- **I denne studien:**
- Ikke hvor mye interesse
- men relasjonen mellom elev og yrke
- Vi undersøker: struktur på og endring i relasjon
- Basert på Coombs' unfolding modell

Interesseskalaen

«Å jobbe som lærer er...

A: ... det er drømmejobben min

B: ... ett av mine toppvalg

C: ... interessant, men andre yrker frister også.

D: ... ikke utelukket

E: ... blant de nederste valgene mine

F: ...en jobb jeg ikke vurderer

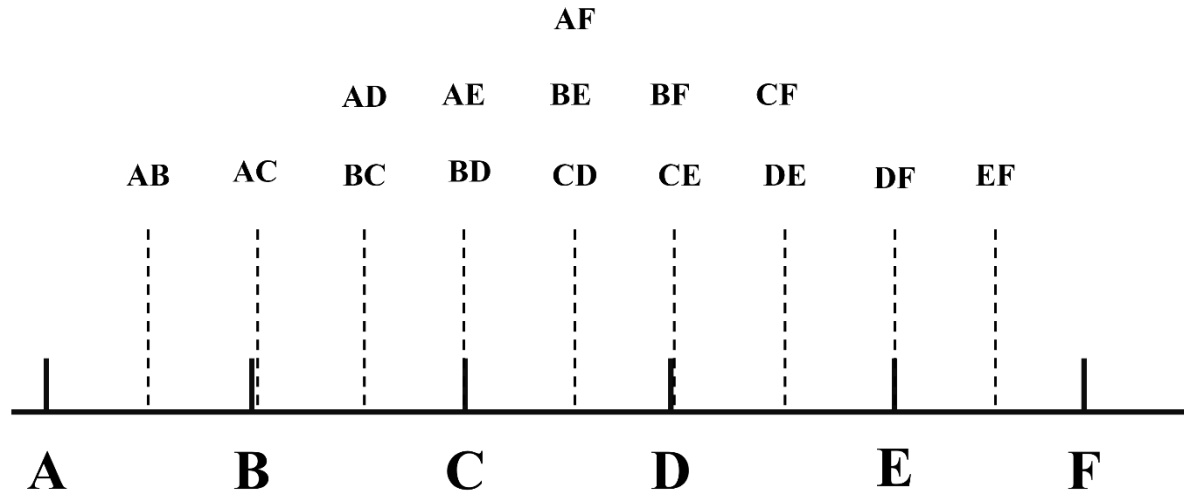
Coombs' teori

- Antakelse: et mest foretrukket punkt
 - Alle punkt sammenlignes og deretter rangeres
- **Pretesten:** Full sammenligning og rangering
- **Posttesten:** Redusert sammenligning og rangering

- Målsetting:
 - Teste om vi kunne måle interesse, og
 - Om foretrukket punkt flytter seg

Hvordan teste om skalaen er kvantitativ?

- Vi brukte unilaterale og bilaterale par-vurderinger
- Og organisering av midtpunktene på skalaen

- Skalaen ble demonstrert ordinal: **A < B < C < D < E < F**
- Men ikke faste avstander mellom punktene

Analyse av interesse

- Utviklet for denne studien:
- Sammenligner pre- og posttest
 - Både foretrukket punkt og stimuli-vurderinger
- To type endringer:
- **Makroeffekter:** foretrukket stimuli endret
- **Mikroeffekter:** uendret stimuli, men endring i stimuli-vurderinger
- Gir fire mulige utfall:
 1. Positiv endring
 2. Negativ endring
 3. Ingen endring
 4. Uklart mønster

Hovedfunn

Fortellinger → mer åpenhet

Informasjon → mer avstand

Simulering → avklarer

Når blir læreryrket interessant?

- Vi endrer ikke interesse - vi endrer hva som interesserer
- Hvordan læreryrket presenteres avgjør hvordan det fremstår som et mulig valg for VGS-elever